

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE

ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

BŘEZEN

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Audios und Videos : inwiefern sind Audios und Videos zum Erklären und Entdecken von Mathematik geeignet? / [Audia a videa : do jaké míry jsou audionahrávky a videa vhodné pro vysvětlování a odkrývání matematiky?] / Tobias Huhmann, Charlotte Rechtsteiner -- ger --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Mathematik -- ISSN 1613-9909 -- Roč. 2022, č. 75 (4.Quartal) (2022), s. 2-3.

Článek uvádí tematické číslo časopisu věnované výuce pomocí audio/videonahrávek s matematickým obsahem na prvním stupni ZŠ. Domácí vzdělávání a online výuka vytvořily pro využití audiovizuálních nahrávek ve výuce nebývalý prostor. Autoři článku se věnují didaktickým zásadám při výuce matematiky s využitím audio/videotechniky. Učitel zde již nemá jen vysvětlovací roli, ale doprovází žáky prostřednictvím kognitivně aktivizačních podnětů k dalšímu přemýšlení.

matematika ; vyučovací předmět ; audiovizuální pomůcka ; domácí vzdělávání ; didaktika ; výukový software ; základní škola ; první stupeň ; role učitele ; výklad ; myšlení ; aktivizující metoda ; poznávací proces ; online výuka

<http://katalog.npmk.cz/documents/526815>

2.

The best of two worlds : a systematic review on combining real and virtual experiments in science education / [To nejlepší ze dvou světů : systematický přehled o kombinování skutečných a virtuálních experimentů ve výuce vědních předmětů] / Salome Wörner, Jochen Kuhn, Katharina Scheiter -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 92, č. 6 (December) (2022), s. 911-952.

Provádění pokusů v přírodovědných předmětech upevňuje jejich konceptuální pochopení. Ukázalo se, že pro konceptuální chápání je nejvýhodnější kombinace skutečných a virtuálních pokusů. Autoři studie prozkoumali 42 experimentálních studií a jejich analýzou zjistili, že ve většině případů byla kombinace obou metod úspěšnější než jen jedna metoda. Zároveň zjistili, že žádná část pokusu nemá výhodu oproti jeho jiné části. Je vždy třeba uvážit, jaký druh experimentu vybrat tak, aby byly splněny cíle výuky a aby byl pokus proveditelný.

vyučovací předmět ; vyučovací metoda ; experiment ; virtuální realita ; blended learning ; přírodovědný předmět ; přírodovědné studium ; efektivnost vzdělávání ; cíl výuky ; analýza vědecké literatury ; realita ; kombinace ; pokus školní ; konceptualizace ; chápání

<http://katalog.npmk.cz/documents/526716>

3.

Block and blend : a mixed method investigation into the impact of a pilot block teaching and blended learning approach upon student outcomes and experience / [Block and blend : smíšená metoda zkoumání dopadu pilotního blokového vyučování a přístupu smíšeného učení na výsledky a zkušenosti studentů] / Ellen Buck, Katie Tyrrell -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 46, č. 7-8 (September-October) (2022), s. 1078-1091.

Přechod na online výuku v důsledku pandemie COVID-19 vedl mnoho univerzit ke strategickému přemýšlení o změně v poskytování výuky a hodnocení a následných důsledcích pro zapojení a výsledky studentů. Tento výzkum vychází z přístupu označovaného jako "bloková výuka" (block teaching) spolu se "smíšeným učením" (blended learning). Prezentuje zjištění ze smíšené metody studie pilotního bloku a kombinovaného přístupu výuky na jedné britské univerzitě. Kvalitativní data byla získána od 94 studentů, kteří studovali ve 22 modulech vybraných pro pilotní projekt. Sekundární analýza údajů výsledků výuky v tradičním formátu v akademickém roce 2019/20 byla porovnána s výslednými údaji pro moduly ve formátu „block and blend“ v roce 2020/21. Zjištění naznačují, že přístup „block and blend“ má pozitivní důsledky a vede k zapojení studentů prostřednictvím pocitu úspěchu a zvýšené flexibility. Studie zdůrazňuje potenciál kombinovaného přístupu.

vysoká škola ; výuka ; forma výuky ; blokové vyučování ; blended learning ; hodnocení výuky ; efektivnost vzdělávání ; student ; strategie učení ; proces učení ; covid-19 ; pilotní projekt ; rozvoj vzdělání ; inovace ve vzdělávání ; experimentální pedagogika ; Velká Británie ; pandemie ; 2019/2020 ; 2020/2021

<http://katalog.npmk.cz/documents/527005>

4.

A critical review of educator and disability research in mathematics education : a decade of dehumanizing waves and humanizing wakes / [Kritický přehled výzkumů na téma učitel a postižení v matematickém vzdělávání : dehumanizace postižených studentů v hodinách matematiky] / Paulo Tan, Alexis Padilla, Rachel Lambert -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 92, č. 6 (December) (2022), s. 871-910.

Postižení studenti jsou dehumanizováni ve vzdělávání všeobecně, nejčastěji k tomu však dochází v hodinách matematiky. K výuce matematiky mají jen omezený přístup, mohou se učit jen mechanickému opakování a základním matematickým dovednostem. Často jsou ve třídě fyzicky i sociálně odděleni od svých nepostižených vrstevníků. Klíčovou roli v zařazování těchto žáků do kolektivu třídy hraje učitel. Autoři článku zkoumali současné vědomosti o učitelích a postižených žácích v hodinách matematiky v článcích, které byly publikovány v letech 2007-2016. Téměř polovina ze zkoumaných článků ukazovala na pozitivní posun v humanizaci postižených žáků v hodinách matematiky. Převažovaly však případy, kdy se učitelé vyhýbali smysluplnému pohledu na postižení a rasu žáka.

postižený ; handicap ; žák ; matematika ; učitel ; vztah učitel-žák ; výzkum ; segregace ; vztahy mezi vrstevníky ; rasa ; sociálně znevýhodněný ; analýza vědecké literatury ; výsledek výzkumu ; postoj učitele ; Spojené státy americké

<http://katalog.npmk.cz/documents/526700>

5.

Dieťa s dvojakou výnimočnosťou - všeobecným intelektovým nadaním a poruchou pozornosti s hyperaktivitou = Twice exceptional child - intellectually gifted with attention deficit hyperactivity disorder / Ľuboš Lukáč, Bibiána Hlebová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa -- ISSN 0555-5574 -- Roč. 56, č. 2 (2022), s. 125-138.

Článek se zabývá problematikou duální výjimečnosti u dětí intelektově nadaných, ale s přidruženými poruchami jako jsou sociální a emocionální problémy, ADHD, autismus apod. Výzkumným záměrem předložené studie bylo ověření intervenčního programu zaměřeného na rozvíjení čtenářské kompetence těchto žáků. V předvýzkumu byl sledován žák 4. ročníku ZŠ s diagnostikovaným všeobecným intelektovým nadáním a ADHD, které se projevovaly problémovým chováním ve škole. Po aplikaci intervenčního programu se zlepšilo žákovo porozumění předčítanému textu a upravily se problémové projevy v jeho chování.

nadaný ; žák ; talent ; intelektuální vývoj ; inteligence ; handicap ; ADHD ; porucha chování ; zákrok ; čtenářská gramotnost ; chování žáka ; autismus ; porozumění textu ; Slovensko ; kazuistika ; ročník 4 ; dvojí výjimečnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/527195>

6.

Fermi digital : Fermi-Aufgaben unter Verwendung digitaler Tippkarten bearbeiten / [**Fermi digitalně : práce s Fermiho úlohami s použitím digitálních nápovědných karet**] / Sara Jacobey -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Mathematik -- ISSN 1613-9909 -- Roč. 2022, č. 75 (4.Quartal) (2022), s. 24-27.

Pro mnoho žáků je obtížné s Fermiho úlohami pracovat a řešit je. Autorka článku hovoří o chaosu z množství nápadů a poznámek, které žáci při řešení těchto složitých věcných úloh navrhnou, ale nedokáží je již zpracovat. V článku jsou představeny digitální nápovědné karty, jež pomáhají na prvním stupni ZŠ Fermiho úlohám porozumět, určit potřebná data, strukturovat způsob řešení a kontrolovat jeho správnost.

matematika ; vyučovací předmět ; elektronický učební materiál ; základní škola ; první stupeň ; řešení úloh ; kontrola ; Fermiho úlohy ; digitální vzdělávání

<http://katalog.npmk.cz/documents/526816>

7.

Inequity in Work Placement Year opportunities and graduate employment outcomes : a data analytics approach / [Nespravedlnost v možnostech roku pracovní stáže a výsledky zaměstnatelnosti absolventů : přístup k analýze dat] / Aysha Divan, Colin Pitts, Kate Watkins, Stephanie J. McBurney, Tim Goodall, Zografo Gina Koutsopoulou, John Balfour -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 46, č. 7-8 (September-October) (2022), s. 869-883.

Roční pracovní stáže pro vysokoškolské studenty ovlivňují možnosti jejich další zaměstnatelnosti. Pro všechny studenty však není vytvořen spravedlivý přístup k jejich umístování na stáže. Autoři analyzovali po dobu šesti let rozsáhlý soubor údajů zahrnující 26 506 studentů, aby prozkoumali, do jaké míry se konkrétní skupiny studentů účastní stáží a jak jsou ovlivněny vyhlídky absolventů na zaměstnání. Zaměřili se na studenty, pro které existují určité důkazy o rozdílných přístupech (pohlaví, etnická příslušnost, věk, zdravotní postižení nebo socioekonomický status). Údaje ukazují, že míra účasti v roční pracovní stáži je mezi skupinami studentů nerovnoměrná, přičemž statisticky významné rozdíly jsou patrné mezi muži a ženami (využívání je vyšší u žen), mladými a dospělými (využívání je vyšší u mladých) a podle zdravotního postižení (využívání je vyšší u osob bez zdravotního postižení). Zatímco účast na pracovní stáži je spojena se zlepšenými vyhlídkami všech absolventů, stále existuje rozdíl v zaměstnatelnosti absolventů (rozdíl mezi ženami a muži ve prospěch mužů). Předložená studie zdůrazňuje nutnost implementovat účinné strategie ke snížení nerovností po ukončení studia.

vysoká škola ; student ; absolvent vysoké školy ; praxe ; přechod ze školy do zaměstnání ; pracovní integrace ; zaměstnatelnost ; gender ; socioekonomický status ; etnický původ ; postižený ; přístupnost zaměstnání ; zaměstnanecká politika ; analýza vstupů a výstupů ; Velká Británie ; stáž ; stážista ; nespravedlnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/526968>

8.

Motivácia a jej význam v živote osobnosti (jedinca) - postrehy z praxe a diskusia = Motivation and its importance in the life of a person – observations from practice and discussion / Martina Kosturková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 31, č. 2 (2022), s. 25-29.

Motivace je jedním z nejdůležitějších faktorů, který ovlivňuje úspěšnost člověka. Autorka se v textu zaměřuje na motivaci ve vzdělávání. Odpovídá na otázky: Co je motivace, proč v poslední době vzrůstá její význam, jakou pozornost by motivaci měli věnovat učitelé a vychovatelé, jak podpořit motivaci ve výuce a jak pomoci žákům a studentům stát se samostatnou a zodpovědnou osobností. Pozornost je také věnována teorii sebeurčení vědců zabývajících se motivací E. L. Deciho a R. M. Ryana (1985).

osobnost ; rozvoj osobnosti ; rozvíjení schopností ; motivace ; motivace učení ; motivace výkonu ; učitel ; vzdělávání ; postoj učitele ; postoj žáka ; postoj studenta ; sebeuvědomění ; self-efficacy ; odpovědnost ; Deci, Edward L. ; Ryan, Richard M. ; seberealizace ; autoregulace

<http://katalog.npmk.cz/documents/527354>

9.

Pojmové mapy a ich využitie v práci so žiakmi s vývinovými poruchami učenia = Mind maps and their use in work with students with developmental learning disabilities / Kamila Kadlecová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 31, č. 2 (2022), s. 9-13.

Pojmová mapa je grafické znázornění důležitých údajů z textu, kde jsou zapsána základní hesla (pojmy) a graficky vyjádřené jejich souvislosti. Stávají se jednou z efektivních metod a pomůcek využívaných u žáků s vývojovými poruchami učení. Článek ukazuje možnosti jejich využití v rámci speciálně-pedagogické práce. Zároveň popisuje principy tvorby pojmových map, specifika jejich využití, benefity pro žáky s vývojovými poruchami učení a strategie, jak naučit žáka s touto pomůckou pracovat samostatně, aby uměl naplno využít jejich potenciál.

žák ; porucha učení ; speciální vzdělávací potřeby ; podpůrná opatření ; pedagogická podpora ; mentální mapa ; pojem ; pojmová představivost ; vytváření pojmu ; proces učení ; strategie učení ; postoj žáka ; speciální pedagog ; didaktická učební pomůcka ; vývojová porucha

<http://katalog.npmk.cz/documents/527340>

10.

Porozumenie naratívam intaktnými deťmi a deťmi s vývinovou jazykovou poruchou = Narrative comprehension of intact children and children with developmental language disorder / Monika Nemcová, Dominika Oláhová, Svetlana Kapalková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa -- ISSN 0555-5574 -- Roč. 56, č. 2 (2022), s. 111-124.

Článek zkoumá, jak děti v předškolním věku – intaktní a děti s vývojovou jazykovou poruchou - rozumějí vyprávění. Úroveň porozumění byla posuzována pomocí hodnoticího nástroje MAIN (Hodnocení narativních schopností multilingválních dětí), podle něž autorky hodnotily porozumění vyprávěným příběhům danými skupinami dětí. Tyto dvě skupiny se lišily nejen v celkovém skóre, ale i v oblasti porozumění vnitřních stavů postav a příčin těchto stavů. Klinická skupina dětí se vyznačovala těžkostmi v porozumění příběhům, a to především v oblasti porozumění a zdůvodňování prožívání postav v příběhu.

předškolní dítě ; předškolní věk ; vypravování ; porozumění ; jazyková dovednost ; handicap ; multilingvismus ; pedopsychologie ; vývojová psychologie ; vývoj dítěte ; Slovensko ; psychologie osobnosti

<http://katalog.npmk.cz/documents/527189>

11.

Predicting student mental wellbeing and loneliness and the importance of digital skills / [Předvídání duševní pohody a osamělosti studentů a důležitost digitálních dovedností] /
Larisa M. Dinu, Nicola C. Byrom, Kosha J. Mehta, Sally Everett, Juliet L. H. Foster, Eleanor J. Dommett -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 46, č. 7-8 (September-October) (2022), s. 1040-1053.

COVID-19 si vynutil rychlý přechod na online vzdělávání a mnoho institucí se rozhodlo pokračovat v online výuce i po pandemii. V předložené studii autoři zkoumali digitální schopnosti a sebedůvěru vysokoškoláků, které jsou rozhodující pro online výuku. Zkoumali také sociální identitu a propojenost, které mohou být ovlivněny online studiem, a zvažovali, zda tyto faktory spolu s digitálními schopnostmi předpovídají rozdíly v duševní pohodě a osamělosti studentů. Data byla shromážděna od 417 studentů na velké londýnské univerzitě během prvního britského lockdownu. Mezi významné prediktory pohody patřila osamělost, digitální schopnosti, propojenost, sociální identita a vhodný studijní prostor. Studenti vykazovali vysoké digitální schopnosti i sebedůvěru, ale v některých oblastech existovaly individuální rozdíly, které byly částečně způsobeny demografickými a studijními faktory. Rozdíly v hodnocení osamělosti lze vysvětlit demografickými faktory, spojením s univerzitou a důvěrou ve své schopnosti. Na základě těchto výsledků autoři doporučují univerzitám zlepšit podmínky studentů v budoucí online výuce.

univerzita ; student ; studentské chování ; výuka ; didaktické využití počítače ; postoj studenta ; sebedůvěra ; interpersonální distance ; dovednost studovat ; covid-19 ; epidemie ; schopnost učení ; osobní předpoklady ; wellbeing ; psychické vlastnosti ; demografie ; Velká Británie ; online výuka ; digitální kompetence ; pandemie

<http://katalog.npmk.cz/documents/527004>

12.

Quo vadis učebnice? : synergické funkce učebnic = Quo vadis textbooks? : synergistic functions of textbooks / Miron Zelina -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhledy : odborně-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 31, č. 1 (2022), s. 22-27.

Autor příspěvku upozorňuje na potřebu inovace při tvorbě a hodnocení učebnic a na dosavadní předimenzovaný obsah učební látky v nich. Věnuje se synergickým funkcím učebnic na úrovni horizontální a vertikální. Do obsahu a metodiky tvorby učebnic zasahují nové fenomény, především vstup digitalizace do oblasti vzdělávání, což se v textech učebnic musí odrážet.

učebnice ; učivo ; hodnocení ; metodika ; digitalizace ; vzdělávání ; text ; synergie

<http://katalog.npmk.cz/documents/527304>

13.

Rozvíjanie spôsobilostí vedeckej práce v prirodovednom vzdelávaní na základnej škole prostredníctvom metódy Predpovedaj, over, zdôvodni = Developing the competence of scientific work in science education at primary school through the method Predict, observe, explain / Slávka Ropeková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhledy : odborně-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 31, č. 2 (2022), s. 14-17.

Inovace ve vyučování zásadním způsobem ovlivňují přístupy pedagogů k výuce v oblasti přírodovědného vzdělávání. Autorka představuje jeden z inovačních přístupů s názvem Předpovídej, ověř, zdůvodni, který experimentálně ověřovala v hodinách fyziky a chemie na základní škole. Cílem metody je rozvíjení způsobilosti vědecké práce žáků a podporovat kritické myšlení. Skupinová práce s využitím kooperativního učení vytváří prostor pro rozvoj tzv. měkkých dovedností (kooperace, schopnost komunikace a argumentace, vyhodnocování a přijímání informací, divergentní myšlení). Metoda je inspirací pro všechny pedagogy, kteří chtějí změnit obvyklé vyučovací postupy.

výuka ; základní škola ; inovace ve vzdělávání ; přírodovědný předmět ; fyzika ; chemie ; vyučovací metoda ; aktivizující metoda ; proces učení ; učení ve skupině ; komunikace ; argumentace ; usuzování ; vědecká výchova ; spolupráce ; kritické myšlení ; měkké dovednosti

<http://katalog.npmk.cz/documents/527344>

14.

"There's only so much an individual can do" : an ecological systems perspective on mental health and wellbeing in the early stages of doctoral research / ["Je toho tolik, co může jedinec udělat" : pohled ekologických systémů na duševní zdraví a pohodu v raných fázích doktorského

výzkumu] / Patricia C. Jackman, Rebecca Sanderson, Jacquelyn Allen-Collinson, Lisa Jacobs -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 46, č. 7-8 (September-October) (2022), s. 931-946.

Výzvy k řešení důkazů týkajících se duševního zdraví a pohody u doktorandských výzkumných pracovníků v posledních letech mezinárodně vzrostly. Článek zkoumá vlivy na wellbeing doktorandů v rané fázi doktorské práce. Výzkumu se zúčastnilo 47 doktorandů v prvním roce doktorského studia. Rámec vytvořený prostřednictvím tematických a propojovacích analýz zdůrazňuje vzájemnou závislost různých vrstev prostředí obklopujících začínající doktorandy. V souladu s teoretickou perspektivou byl popsán vliv jednotlivých faktorů: mikrosystém; mezosystém; exosystém; makrosystém. Účastníci potvrdili dopad širší pracovní zátěže v akademické sféře na své duševní zdraví a pohodu, což ovlivnilo i jejich soukromý život. Předložený výzkum může pomoci rozvoji intervencí usilujících o podporu duševního zdraví a pohody doktorských výzkumných pracovníků, avšak bez přijetí celostního přístupu by úsilí o zlepšení stavu mohlo být obtížné.

absolvent vysoké školy ; pracovní postoj ; akademická hodnota ; doktorand ; doktorské studium ; výzkum ; výzkumný pracovník ; zdraví ; duševní zdraví ; wellbeing ; ekologie ; pracovní prostředí ; pracovní podmínky ; kontrola výkonu ; měření výkonu ; celostní vnímání ; celostní přístup

<http://katalog.npmk.cz/documents/526969>

15.

Význam akademických rebríčkov pre vysokoškolské inštitúcie / [The importance of academic rankings for universities] / Dagmar Lesáková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Academia : súčasnosť a perspektíva vysokých škôl -- ISSN 1335-5864 -- Roč. 33, č. 4 (2022), s. 17-26.

Akademické žebříčky významně ovlivňují aktivity vysokoškolských institucí, protože umístění v žebříčku podstatně zvyšuje prestiž vysokých škol a zviditelňuje jejich profil. Cílem článku je posoudit vliv akademických žebříčků na strategické rozhodování vysokoškolských institucí a objasnit použití mezinárodních žebříčků jako nástroje podpory institucionálního pokroku. Popsány jsou nejprestižnější a nejuznávanější světové žebříčky (např. Academic Ranking of World Universities, QS World University Rankings, THE World University Rankings - Times Higher Education).

univerzita ; vysoká škola ; komparace ; výkon ; efektivnost vzdělávání ; hodnocení ; hodnocení školy ; hodnocení vzdělávacího systému ; souhrnné hodnocení ; kontrola ; kvalita vyučování ; kvalita vzdělání ; výzkum ; žebříček ; indikátor ; benchmarking

<http://katalog.npmk.cz/documents/526813>